

3. Дрожжина Т. Гендерна експертиза уроку в загальноосвітньому навчальному закладі – шлях до впровадження гендерних підходів. *Гендерна парадигма освітнього простору*. 2018. Вип. 2. С. 55–58. URL: <https://doi.org/10.31812/gender.v2i2.2177> (дата звернення: 15.08.2020).
4. Експертиза шкільних підручників : інструктивно-методичні матеріали для експертів щодо здійснення антидискримінаційної експертизи електронних версій проектів підручників, поданих на конкурсний відбір проектів підручників для 5 та 10 класів закладів загальної середньої освіти / за заг. ред. О. А. Малахової. Київ, 2018. 39 с.
5. Кізь О. Утвердження культури рівних прав та можливостей в контексті людиноцентричної освітньої парадигми. *Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в XXI столітті : міжнародна колективна монографія / за заг. ред. проф. В. П. Бабича, проф. Л. С. Рибалко*. Харків : ВННОТ, 2019. С. 201–206.
6. Kiz O. Gender Accents of Psychological Preparation of Future Teachers of Primary Education for Work in NUS. *Theory and Practice of Future Teacher's Training for Work in New Ukrainian School : monograph / I. F. Prokopenko, I. M. Trubavina (Eds.)*. Prague : OKTAN PRINT s.r.o., 2020. P. 521–536.
7. Kikinezhdi O. M., Kiz O. B. Vasylykevych Ia. Z. The problem of professional development of future teacher in the context of the egalitarian paradigm. *Professional competency of modern specialist: means of formation, development and improvement : monograph*. Warsaw : BMT Eridia Sp .z o.o., 2018, P. 351–364.

ГЕНДЕРНІ УРОКИ ЯК ФОРМА ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ У ШКОЛІ

Оксана ГУБА
Харківської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів №26
Харківської міської ради Харківської області,
oksan85@ukr.net

Гендерна культура є важливою складовою загальнолюдської культури особистості, одним із чинників демократизації суспільства, тому її формування має починатися з закладу дошкільної освіти та мати логічне продовження на усіх інших освітніх ланках.

Зважаючи на актуальність заявленої проблеми, доречним видається впровадження гендерного виховання у заклади загальної середньої освіти, зокрема, через проведення гендерних уроків, своєрідних тематичних занять. Саме на таких уроках вчитель у доступній для дітей формі пояснює, що таке гендерні стереотипи, разом аналізують їх і шукають шляхи подолання.

Гендерні уроки, відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України, повинні проводитися чотири рази на рік, але через нестачу учбового часу, а здебільшого недостатньої підготовки вчителів, відсутності належного методичного забезпечення такі заняття проводяться два рази на рік. Вирішення проблеми, можливо, на наш погляд, через включення гендерного компонента у зміст усіх навчальних предметів, які викладаються у початковій і середній школі. Як засвідчує практика, тематика цих уроків може бути різною: «Народжені бути унікальними», «Як стати людиною?», «Мої обов'язки у сім'ї», «Чи всі повинні бути

успішними?», «Створення життєвого проєкту саморозвитку», «Твоя майбутня професія» тощо.

Підбір тематики гендерних уроків передбачає врахування таких факторів: віку дітей, рівня їх освітньої підготовки, уміння педагога зацікавити дітей у висвітленні запропонованої теми, активна участь вчителя та учнів у пошуку відповідного матеріалу до теми.

Головним підсумком гендерного уроку має бути формування в учнів розуміння цінності людського життя, навичок відповідальної поведінки; виховання толерантності та поваги до осіб жіночої та чоловічої статей, як рівних партнерів у соціальному та економічному перетворенні навколишнього світу і суспільства.

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО КОМПОНЕНТА ПРИРОДНИЧО- НАУКОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ

Галина ЖИРСЬКА

**Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка,
zhyrskal4@gmail.com**

Удосконалення загальної середньої освіти спрямовано на переорієнтацію освітнього процесу на розвиток особистості учня. Метою базової, як і початкової, освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь, відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості [2]. Компетентність розуміють як загальну здатність особистості, що базується на її знаннях, досвіді та цінностях. Вона містить когнітивний (знаннєвий), діяльнісний і аксіологічний (ціннісний) складники. Ціннісний компонент природничо-наукової освіти визначається емоційно-ціннісними установками, ставленнями, ціннісно-визначальними поглядами та переконаннями щодо довкілля й людської діяльності у ньому; ролі законів природи у моделюванні стратегії поведінки людини в біосфері та суспільстві; усвідомлення самого себе/самої себе, механізмів становлення міжособистісних стосунків і визначення перспектив самовдосконалення.

Оскільки прояв ціннісного компоненту змісту освіти виражений через ставлення учнів у висловлених судженнях, їх обґрунтуванні, оцінці, висновках тощо, то його формування повинно бути безпосередньо пов'язане з розвитком оцінювальної діяльності учнів. Учителю, який і сам не має бути байдужим до матеріалу, який викладає, потрібно навчити дітей оцінювати природні об'єкти, процеси та явища з точки зору того, наскільки вони цікаві й значущі. Здатність до оцінювальних суджень і умовиводів має вирішальне значення для формування переконань, поглядів і етичних норм поведінки учнів. Тому формування в них ціннісного компонента предметної компетентності можливе під час виконання ціннісно зорієнтованих завдань, спрямованих на формування умінь оцінювати